

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту і маркетингу

**Курсова робота
з «Економіки підприємства»**

**на тему: «ОСНОВНІ ФОНДИ ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕХАНІЗМ ЇХ
ООНОВЛЕННЯ»**

(на прикладі ПрАТ “Волиньобленерго”)

Студента/ки II курсу групи Ма 02-21
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньої програми
Маркетинг і реклама
за спеціальністю 075 Маркетинг
Перчеклій Д. В.

Члени комісії:

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник проректор з АГР Хусаїнов Р. В.

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ЄКТС _____

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Оцінка, класифікація та структура основних фондів	5
1.2. Економічне та соціальне значення підвищення ефективності відтворення та використання основних фондів	8
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ФОНДАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПРАТ “ВОЛИНЬОБЛЕНЕРГО”	12
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	12
2.2. Показники ефективності використання та відтворення основних фондів....	16
2.3. Вплив економічних факторів на ефективність використання основних фондів	20
2.4. Шляхи підвищення ефективності використання та оновлення основних фондів	23
ВИСНОВКИ	29
РЕЗЮМЕ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
ДОДАТКИ.....	34

ВСТУП

Ефективність функціонування підприємств забезпечується оптимальним використанням фінансових та кредитних ресурсів, основних та оборотних коштів, стабілізаційних фондів та страхових резервів. В умовах динамічних змін довкілля та їх непередбачуваного впливу на господарську діяльність підприємства змушені розробляти свої власні стратегії управління та розвитку, використовуючи різні інструменти та механізми управління вартістю основних засобів та виробничих ресурсів. Основні засоби, будучи базою економічного потенціалу підприємств, визначають його виробничу потужність та технічний рівень. Від стану основних засобів залежать кінцеві результати господарської діяльності підприємств. Більш повне використання основних засобів призводить до зменшення потреб у введенні виробничих потужностей. Управління основними засобами підприємств у сучасних економічних умовах господарювання є одним із невирішених завдань підвищення ефективності виробництва. Обмеженість виробничих ресурсів залишається головною умовою, що стримує зростання громадського виробництва. У цих умовах особливу актуальність набуває ефективності використання наявних у розпорядженні підприємств основних засобів.

Наукові розробки щодо встановлення змісту відтворення та використання основних засобів підприємства широко висвітлено у науковій літературі. Серед значних наукових здобутків виділяють праці Вороніна А. В., Левкович О. В., Мулик Т. О., Проскурович О. Не применшуючи важливості напрацювань вчених у сфері дослідження оцінки та аналізу основних засобів, слід зазначити, що залишаються недостатньо опрацьованими питання шляхів підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів на конкретному підприємстві.

Метою курсової роботи є оцінка ефективності відтворення та використання основних засобів підприємства.

Для виконання поставленої мети необхідно виконати низку завдань:

- описати оцінку, склад та структуру основних засобів;
- розкрити економічне та соціальне значення підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів;
- навести організаційно-економічну характеристику підприємства;
- оцінити показники ефективності використання та відтворення основних засобів;
- визначити вплив факторів на ефективність основних засобів;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів.

Об'єктом дослідження є склад та структура основних засобів ПрАТ “Волиньобленерго”, стан їх використання.

Предмет дослідження – основні засоби, особливості явища та їх функціонування в сучасних умовах.

Методи, що використовуються при дослідженні основних засобів: порівняльний аналіз, зокрема порівняння в динаміці, табличне та графічне зображення даних.

Інформаційною базою курсової є закони України, наукова література з питань оцінки та аналізу основних засобів, періодичні видання, дані служби статистики.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Оцінка, класифікація та структура основних фондів

Конкурентоспроможність продукції залежить значною мірою від оновлюваності активної частини основних засобів та ступеня введення нових технологій та потужностей. Теоретичні питання використання виробничих потужностей та обладнання, що входять до складу основних засобів викладено у працях багатьох учених [4; 5; 6; 7]. Однак вони в основному орієнтовані на використання основних засобів без урахування їхньої конкурентоспроможності на ринку збуту промислової продукції. Тому представляє науковий та виробничий інтерес підвищення ефективності використання основних виробничих засобів як напрями покращення виробничої діяльності підприємств.

Основні засоби підприємства мають матеріально-речову структуру і в основному представляються частиною амортизаційного майна, що є основою економічного потенціалу підприємства. До них входять: будинки, споруди, обладнання, виробничий інвентар, транспортні засоби, обчислювальна техніка. Здача основних фондів в оренду та її тимчасове користування відображається у бухгалтерській звітності у складі доходних вкладень у матеріальні цінності і входять до складу матеріально-виробничих процесів. Управління основними засобами пов'язане з підтримкою фонду техніки, будівель та споруд в експлуатаційному стані.

Основні засоби - один з найважливіших етапів управління ефективністю підприємств, являє собою втілення інновацій та досягнень науково-технічного прогресу шляхом забезпечення достатності ресурсів, цільової орієнтації та спрямованості впливів на досягнення намічених результатів. Основні засоби виявляють себе у стабільній сутності в процесі тимчасового проміжку більш ніж один рік.

Основні засоби - це складний об'єкт управління, що характеризується неоднорідністю складу та мінливістю з часом. Поступове зношування основних засобів та їх вартість переноситься на продукцію, що виготовляється. Загальна мета управління основними засобами отримання більшої величини прибутку за рахунок збільшення випуску продукції та зниження витрат на ресурси.

Організація, як відомо, повинна вибрати модель обліку або за первісною, або за переоціненою вартістю, з наступним застосуванням обраної політики до всього класу основних засобів. Початкова вартість об'єктів ОС (матеріальних нефінансових активів) визначається виходячи з фактичних витрат на придбання чи спорудження (включаючи мита та невідшкодовані податки), доставку, приведення в необхідний стан (спорудження та виготовлення об'єктів ОЗ), демонтаж та видалення об'єкта ОС, відновлення займаної ним ділянки, а також інших витрат, наведених у МСФЗ (IAS) 16 «Основні засоби».

У момент прийняття на облік основного засобу, як правило, його первісна вартість максимально ближча до реальної, але після закінчення часу первісна вартість вже не відповідатиме реальній.

Якщо організація вибере для переоцінки перший метод, вона повинна самостійно розробити індекси (що дуже трудомістко) або використовувати індекси, які вже розроблені державними органами статистики. Проте практично державні органи статистики розробляють згадані індекси недостатньо ефективно. Другий метод переоцінки відрізняється тим, що відновлювальну вартість ОС визначають шляхом прямого перерахунку вартості окремих об'єктів на дату переоцінки за документально підтвердженими ринковими цінами на них.

Термінологія понять основних засобів потребує уточнення, тому що не враховує закономірності обороту капіталу в реальних умовах. Реалізація перспектив та варіантів використання основні засоби представлені на рис. 1.1.

Основні засоби - це економічна категорія, що виражає засоби виробництва, які мають вартість. У структурі основних засобів виділяють окремо активну та пасивну

складову. До активної відносяться кошти, які беруть безпосередню участь у виробничому процесі, до пасивної – засоби, які забезпечують нормально функціонування виробничого процесу.

Рис. 1.1. Перспективи використання основних засобів [складено автором]

За характером технічної придатності кошти поділяються на: придатне обладнання, обладнання, яке потребує капітального ремонту, обладнання, яке потрібно списати.

За належністю на власні та орендовані.

Функціонування промислових підприємств в умовах динамічних змін зовнішньої середовища виділяє ще одну сторону класифікації основних засобів, пов'язану з ризиком недоотримання економічних вигод внаслідок нераціонального використання основних засобів у часі, ступеня впливу на результати виробничої діяльності за сегментами бізнесу.

Крім цієї класифікації, основні засоби різняться в залежно від тієї функції, що вони виконують. У цьому випадку вони діляться на [7, с.118]:

виробничі основні засоби. Дані активи безпосередньо беруть участь у виробничому процесі, з їх допомогою виготовляють продукцію та товари, виконують

роботи та надають послуги. Також дані основні засоби можуть проводитись у процесі господарської діяльності підприємства;

невиробничі основні засоби. Дані активи не беруть участь у виробничій діяльності безпосередньо, але допомагають в обслуговуванні виробництва. Від даних основних засобів не залежить кількість продукції, товарів, робіт і послуг, що випускається.

Загальна класифікація основних засобів підприємства має об'єднувати об'єкти управління, що входять до основних засобів підприємства до однорідних груп, що характеризуються однаковістю форми, однорідністю змісту, однаковим характером участі у виробничому процесі.

1.2. Економічне та соціальне значення підвищення ефективності відтворення та використання основних фондів

Основні засоби на підприємствах – важлива частина їхнього виробничого потенціалу, яку використовують для досягнення своїх стратегічних та інноваційних цілей розвитку. Забезпеченість основними засобами та їхнє ефективне використання є найважливішими факторами успішного розвитку та функціонування кожного підприємства.

Оптимальна структура основних засобів забезпечує своєчасне виконання різних робіт, впливає на продуктивність праці, гарантує збільшення обсягів виробництва. Необхідність ефективного використання основних засобів вимагає впровадження діючої системи їх економічного аналізу відповідно до вимог управління та умов розвитку підприємства

Для організацій, у діяльності яких характерний тривалий термін використання основних засобів, відбувається експлуатація застарілих вже повністю амортизованих основних засобів. Для успішних підприємств, що займаються інноваційною

діяльністю та приділяють постійну увагу запитам споживачів і мають конкурентні переваги в техніці та технологіях, економічне життя активної частини основних засобів коротше їх корисного використання, оскільки нові технології, товари та нові основні засоби характеризуються вищою продуктивністю [14, с. 205].

Аналіз стану основних засобів є одним із основних напрямків підвищення ефективності управління економічним розвитком виробництва, оскільки стан основних засобів впливає інвестиційну політику. Чим вищий знос основних засобів, тим більший обсяг інвестицій потрібен для організації та підтримки основних засобів у конкурентоспроможному стані.

Важливою особливістю основних засобів є їх багаторазове використання у процесі виробництва, збереження первинного зовнішнього вигляду протягом тривалого періоду та поступове перенесення первісної вартості на вартість готової продукції, робіт чи послуг. Зі зростанням виробництва зростає і термін служби основних засобів, вони зношуються, а сума щорічної амортизації зростає, збільшується її частка в собівартості продукції, але разом з тим самим збільшується і випуск продукції внаслідок підвищення продуктивності устаткування.

Оскільки аналіз основних засобів – це основа для планування та прогнозування обсягів випуску продукції, асортименту та її якості. Основні засоби надають безпосередній вплив на собівартість продукції, ціноутворення, оподаткування майна організацій, трудомісткість, і зрештою на показники, що характеризують їх фінансове становище.

Розглянемо етапи аналізу щодо оцінки основних засобів.

На першому етапі збирається інформація, необхідна для аналізу основних засобів. Результати аналітичної роботи багато в чому залежать від достовірності, обсягу, якості, своєчасності отриманої інформації.

На другому етапі здійснюються аналітичні процедури, пов'язані з дослідженням основних засобів організації. Слід зазначити, що на результати аналітичної роботи впливають кваліфікація аналітика, прийоми та способи, що використовуються в

процесі дослідження, технічне оснащення.

Аналіз основних засобів як частина дослідницького процесу є послідовним та багатоступінчастим. Це дозволяє не тільки визначити поточний стан та ефективність використання робочого обладнання, а також розробити заходи, що ґрунтуються на результатах аналізу, які можуть бути використані для покращення показників ефективності функціонування господарюючого суб'єкта у майбутньому.

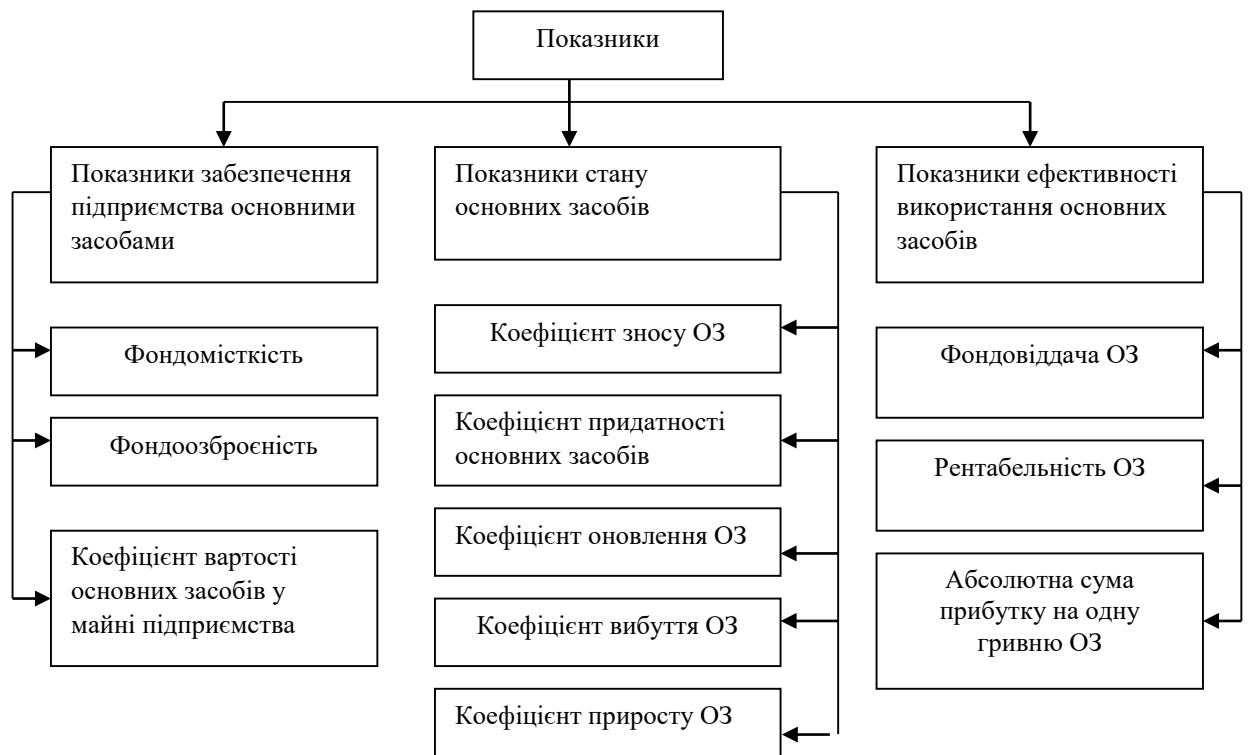

Рис. 1.2. Показники ефективності використання основних засобів

До основних напрямів аналізу основних засобів належить:

- забезпеченість організації основними засобами, оцінка їх стану, структури, руху та ефективності використання у часі та за потужністю;
- вартість основних засобів, розрахунок та аналіз показників фондоозброєності, механоозброєності.

Формули розрахунку показників забезпечення стану й ефективності використання ОЗ та їхню характеристику наведено в додатку А.

Ефективність використання основних засобів залежить багатьох чинників. Підвищення фондівіддачі відбувається завдяки автоматизації процесу виробництва, застосуванню передових технологій, модернізації обладнання, підвищення кваліфікації робітників, підвищення завантаження обладнання, використання якісної сировини та матеріалів та ін. [7]

Наступним напрямком є аналіз стану, структури та динаміки основних засобів. У ході дослідження аналізується вік обладнання, ступінь його зношеності, розрахунок коефіцієнтів придатності, амортизації, фізичного зносу, оскільки продуктивність праці значною мірою залежить від того, наскільки обладнання нове та здатне до безперебійної роботи. Крім цього, вивчення віку обладнання дозволить своєчасно оновити, відремонтувати чи модернізувати його.

Третій етап аналізу основних засобів включає обробку аналітичних даних та узагальнення результатів аналізу. На цьому етапі важливо порівняти отримані фактичні аналітичні дані з аналогічними показниками за попередні періоди часу. Необхідно стежити за динамікою показників, виявити позитивні та негативні тенденції. Якщо виявляються небажані тенденції та зниження якісних показників, то необхідно визначити причини погіршення показників для подальшого недопущення такої динаміки.

Безумовно, розробка заходів та пропозицій щодо ефективного використання основних засобів та виявлених прихованих виробничих резервів, а також контроль за їх реалізацією, який передбачається на четвертому та п'ятому етапах аналізу основних засобів, має особливе значення.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ФОНДАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПРАТ “ВОЛИНЬОБЛЕНЕРГО”

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Електроенергетика - галузь енергетики, що включає в себе виробництво, передачу та збут електроенергії. Електроенергетика є найважливішою галуззю енергетики, що пояснюється такими перевагами електроенергії перед енергією інших видів, як відносна легкість передачі на великі відстані, розподіли між споживачами, а також перетворення на інші види енергії (механічну, теплову, хімічну, світлову та ін.). Відмінною рисою електричної енергії є практична одночасність її генерування та споживання, оскільки електричний струм поширюється мережами з швидкістю, близькою до швидкості світла.

ПрАТ “Волиньобленерго” є компанією, що має ліцензію від Національної комісії, та здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (Постанова НКРЕКП №1535 від 27.11.2020 року), і займається розподілом електричної енергії.

Компанія має головний офіс у Луцьку на вулиці Єршова, 4 та 17 філій у районних центрах та містах Луцьку і Нововолинську (крім смт Шацьк, де знаходиться однойменний район електричних мереж Любомльської філії).

ПрАТ “Волиньобленерго” обслуговує понад 386 тис. споживачів, забезпечуючи розподіл електроенергії за допомогою ліній та обладнання з напругою 0,4-110 кВ.

ПрАТ «Волиньобленерго» займається розподілом електроенергії у Волинській області та є одним із систем операторів. До складу компанії входять 17 відділів, 14 виробничих служб, 2 сектори з правами відділу, 2 групи, 2 цехи, 12 інших структурних підрозділів та 17 філій. Відповідальність компанії охоплює понад 25 тисяч кілометрів ліній електропередачі, з яких 24,4 тисячі - повітряні лінії та 1,3 тисячі - кабельні.

Крім цього підприємство має 6,2 тисячі трансформаторних підстанцій ТП/РП з напругою від 6 до 20 кВ, з яких 112 працюють на напрузі 110-35 кВ. Загальна потужність трансформаторів перевищує 2 300 МВА. ПрАТ «Волиньобленерго» надає послуги понад 373 000 фізичним та 13 000 юридичним споживачам.

Для кожного підприємства дуже важливо мати у своєму розпорядженні досить ліквідні кошти, оскільки це є запорукою їхнього процвітання та подальшого розвитку. Тому підприємства мають обирати правильні та найефективніші підходи (стратегії) фінансування своїх активів, які у майбутньому принесуть йому прибуток і забезпечать поточну та перспективну платоспроможність, ліквідність, а як результат – фінансову стійкість.

Проведемо оцінку майнового стану підприємства у додатку Б.

Як видно із додатку Б, майно підприємства за три роки скоротилося на 13251 тис. грн. або на 0,71 %. Скорочення майна підприємства відбулося за рахунок оборотних активів. Найбільший вплив на зниження майна мало суттєве скорочення дебіторської заборгованості на 83459 тис. грн., а також грошових коштів та їх еквівалентів на 28912 тис. грн.

Отже, найбільший вплив на скорочення майна мали оборотні активи.

Загальна структура майна представлена в додатку В.

Як видно із додатку В, основну частину в структурі майна на кінець 2022 року займають основні засоби. Переведення майна у менш ліквідні активи є негативним явищем, але це відбулося за рахунок росту нематеріальних активів та основних засобів, питома вага останніх у майні зросла з 85,60 % у 2020 році до 90,01 % у 2022 році.

Аналіз формування джерел фінансування підприємства дозволив встановити, що структура джерел фінансування діяльності включає як власні кошти, так і довгострокові та поточні зобов'язання та забезпечення.

Загальна динаміка джерел фінансування представлена у додатку Г.

Як видно додатку Г, власні джерела фінансування значні, вагому частку яких складає нерозподілений прибуток. Власний капітал зростає за рахунок накопленого раніше нерозподіленого прибутку. Скорочення джерел фінансування майна відбувся за рахунок зниження поточних зобов'язань на 44279 тис. грн., або на 15,86 %.

Загальна структура джерела фінансування представлена в додатку Д.

Наведені дані свідчать, що загальний обсяг фінансових ресурсів за останній 2022 рік зростає, що свідчить про розширення обсягів її функціонування. Водночас структура джерел фінансування зазнає постійних змін. Так, основним видом фінансового забезпечення є власний капітал, і його частка стабільно висока – більше 80%.

Структура поточних зобов'язань є нестабільною, і в 2022 році в структурі суттєво зросла кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

Виділені тенденції свідчать про зміну загальної структури джерел фінансового забезпечення у бік збільшення рівня їхньої фінансової залежності від зовнішніх джерел фінансування у 2022 році відносно 2020 року. Більш детальний аналіз структури поточних зобов'язань свідчить, що обсяг поточних зобов'язань знижується також з допомогою значного зменшення інших поточних зобов'язань по питомій вазі.

Для розвитку та ефективності діяльності підприємств велике значення надають реалізація продукції та отримання фінансового результату саме від операційної діяльності.

Розглянемо дані про фінансові результати ПрАТ “Волиньобленерго” за останні 2 роки, подані в додатку Ж.

Як видно із додатку Ж, загальний дохід від реалізації за 2022 рік збільшився на 235443 тис. грн. або на 25,0 %. При цьому чистий прибуток зріс на 483 тис. грн. або на 3,4%.

Позитивна динаміка представлених показників свідчить про суттєве зростання ефективності неосновної діяльності. Рентабельність основної діяльності значно вище середнього показника по даній галузі (постачання електроенергії, газу, пари за 9

місяців 2022 року – (-7,0%).

Таким чином, провівши аналіз фінансових результатів діяльності ПрАТ “Волиньобленерго” у динаміці за останні два роки, можна зробити такі висновки:

1. Спостерігається значне зростання чистого доходу на 25,0%.
2. Також спостерігається зростання собівартості та інших операційних витрат, що пов'язано зі зростанням витрат на логістику та опрацювання документів.
3. Внаслідок зростання інших доходів, не дивлячись на ріст інших витрат вдалося збільшити розмір чистого прибутку на 3,4%.

Результативність діяльності підприємств та їх подальший розвиток значною мірою залежить від ефективності їх функціонування. Крім того, ефективність функціонування суб'єктів господарювання значною мірою залежить від результативності їх діяльності. В умовах мінливої економіки фінансистів усіх рівнів цікавлять насамперед якісні ознаки та характеристики діяльності підприємств. Саме показники ефективності та їх динаміка значною мірою формують стратегію функціонування та зумовлюють перспективи діяльності суб'єктів господарювання.

Задовільний рівень ефективності вимагає, з одного боку, перевищення кінцевих результатів над витратами їх досягнення, з другого – зіставлення отриманих результатів із результатами аналогічних об'єктів. При цьому абсолютна сума прибутку, отримана підприємством, є дуже важливим показником діяльності, проте не може характеризувати рівень ефективності господарювання. Абсолютний обсяг прибутку характеризує лише одноразовий економічний ефект, тоді як міру цієї ефективності характеризує показник рентабельності.

Для показників рентабельності немає нормативних (граничних) значень. У зв'язку з цим головними критеріями для оцінки є аналіз тенденцій показників (зростання або падіння), аналіз їх статистичних характеристик та порівняння зі значеннями конкурентів.

Таблиця 2.1.**Показники рентабельності ПрАТ “Волиньобленерго” за 2021-2022 рр.**

Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+, -)
1. Рентабельність обороту, %	3,9	0,5	-3,4
2. Рентабельність витрат, %	3,7	0,5	-3,2
3. Рентабельність активів, %	0,8	0,8	0,0
4. Рентабельність власного капіталу, %	0,9	0,9	0,0

Аналізуючи показники рентабельності протягом 2021–2022 років. (таблиця 2.6), ми визначили, що ПрАТ “Волиньобленерго” є рентабельними, отже, ефективно веде господарську діяльність. Всі показники рентабельності мають низькі значення, що є характерним для даної галузі.

2.2. Показники ефективності використання та відтворення основних фондів

У процесі діагностування стану основних фондів варто дослідити їх динаміку, структуру, технічний стан та показники ефективності використання засобів праці.

Аналіз складу та структури основних засобів ПрАТ “Волиньобленерго” свідчить, що діяльність підприємства є капіталомісткою, а тому в структурі його основних засобів переважають будівлі й споруди (табл. 2.2).

Прослідковується загальна зміна вартості засобів праці, за залишковою вартістю у 2022 році порівняно з 2021 роком. За цей період залишкова вартість основних засобів зросла на 3,8 % або на 62182 тис. грн. Одночасно у 2022 році помітні певні зміни вартості щодо активної частини основних фондів, які в загальній вартості займають 25,0 %. На кінець 2022 року вартість активної частини основних фондів зросла на 73169 тис. грн або на 17,7 %.

Вартість будівель, споруд і передавальних пристроїв у складі основних засобів у 2022 році становила 71,8%, а машин та обладнання – 25,0%.

Отже, в структурі в структурі основних засобів переважають будинки, споруди та передавальні пристрої, що є характерним для даного виду діяльності.

Таблиця 2.2.

**Склад основних засобів підприємства ПрАТ “Волиньобленерго”
за 2020-2022 рр.**

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-)	
				2022 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021р.
Основні засоби – усього, тис. грн.	1587521	1595043	1657225	69704	62182
Будівлі, споруди, передавальні пристрої	1185837	1214940	1189512	3675	-25428
- питома вага, %	74,7	76,2	71,8	-2,9	-4,4
Машини та обладнання	338588	341028	414197	75609	73169
- питома вага, %	21,3	21,4	25,0	3,7	3,6
Транспортні засоби	22827	26202	37599	14772	11397
- питома вага, %	1,4	1,6	2,3	0,8	0,6
Інструменти, прилади, інвентар	5555	5423	5584	29	161
- питома вага, %	0,3	0,3	0,3	-0,01	0,00
Незавершені капітальні інвестиції	34714	7450	10333	-24381	2883
- питома вага, %	2,2	0,5	0,6	-1,6	-2,0

Як видно з таблиці 2.2, прослідковується суттєве зростання питомої ваги машин та обладнання, а також транспортних засобів. При цьому скорочується питома вага будівель та споруд.

У 2022 році на 2883 тис. грн збільшилась вартість незавершених капітальних інвестицій. Проте їх питома вага у загальній вартості основних фондів не є досить високою: 0,5 % у 2021 році та 0,6 % у 2022 році. Тобто структура незавершених капітальних інвестицій зросла за рік на 0,1 %.

У досліджуваному періоді відбулося придбання інструментів та інвентаря на суму 161 тис. грн відповідно, а також транспортних засобів на суму 11397 тис. грн. або на 30,3%.

Для аналізу технічного стану основних засобів необхідно розрахувати показники: коефіцієнти зносу та придатності. Технічний стан основних засобів характеризується коефіцієнтом зношеності, тобто ставленням величини зносу до

первісної вартості основних засобів. У таблиці 2.3 наведено дані про порівняння ступеня зношеності та придатності основних засобів.

Таблиця 2.3.

**Аналіз технічного стану основних засобів ПрАТ “Волиньобленерго”
за 2020-2022 рр.**

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-)	
				2022 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021 р.
Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	1815999	2070433	2402484	586485	332051
Амортизація основних засобів, тис. грн.	228478	475390	745259	516781	269869
Коефіцієнт зносу	0,126	0,230	0,310	0,184	0,081
Коефіцієнт придатності	0,874	0,770	0,690	-0,184	-0,081

Дані таблиці 2.3 показують, що у зв'язку з надходженням основних засобів показник первісної вартості збільшився на 586485 тис. грн. за останні два роки. Як наслідок відбулося підвищення суми зносу на 516781 тис. грн.

Вивчивши показники технічного стану основних засобів ПрАТ “Волиньобленерго” можна зробити висновок, що знос усіх основних фондів у 2020 році становив 12,6 %, що порівняно з 2022 роком менше на 18,4 %. Цей показник відображає стан зношеності та дозволяє зробити висновки про необхідності реконструкції, модернізації, оновлення основних засобів більш швидкими темпами.

Відповідно ступінь придатності основних засобів у 2022 році дорівнює 69,0% порівняно з 2020 роком цей показник знизився на 18,4%. Цей коефіцієнт свідчить про те, яка частина основних фондів придатна до експлуатації. Спостерігається тенденція погіршення технічного стану об'єктів основних засобів.

Дані для аналізу ефективності використання основних засобів ПрАТ “Волиньобленерго” наведені в таблиці 2.4.

За аналізований період (2 роки) фондівіддача основних засобів знизилася на 0,708 грн. або 49,9%. Прибутковість основних засобів загалом підвищилася у 2021

році порівняно з 2020 роком на 0,01%, а у 2022 році у порівнянні з 2021 на 0,01% і склала 0,88%. Зазначимо, що загалом підприємство ПрАТ “Волиньобленерго” має низькі показники віддачі основних засобів, при цьому їх використання у звітному році значно погіршилося.

Таблиця 2.4.

Розрахунок узагальнюючих показників ефективності використання основних засобів ПрАТ “Волиньобленерго” за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2020 р.	Відхилення (+,-)			
				2021 р. до 2020 р.		2022 р. до 2021 р.	
				сума, тис. грн.	у % до поперед- нього року	сума, тис. грн.	у % до поперед- нього року
Виручка від реалізації, тис. грн.	2250689	940740	1176183	- 1309949	-58,2	235443	25,0
Прибуток (збиток), тис. грн.	13984	14160	14643	176	1,3	483	3,4
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	1587521	1595043	1657225	7522	0,5	62182	3,9
Середньооблікова чисельність працівників, чол.	2144	2089	2137	-55	-2,6	48	2,3
Фондовіддача, грн.	1,418	0,590	0,710	-0,828	-58,4	0,120	20,3
Рентабельність (збитковість) основних засобів, %	0,88	0,89	0,88	0,01	0,8	0,01	-0,5
Продуктивність праці, тис. грн.	1049,762	450,330	550,390	-599,4	-57,1	100,1	22,2
Рівень ефективності використання основних засобів, %	0,066	0,028	0,033	-0,038	-57,3	0,005	17,6
Перший інтегральний показник ефективності використання основних засобів, грн.	0,112	0,072	0,079	-0,039	-35,2	0,007	9,4

Проаналізувавши отримані показники, можна зробити такі висновки:

- у зв'язку зі зниженням фондівіддачі та підвищенням фондоємності знижується та ефективність використання основних виробничих фондів, що у свою чергу веде до зменшення обсягів випуску продукції;

- зниження обсягів продажу, неефективне використання основних фондів призвело до зниження прибутковості підприємства, воно отримує мало прибутку, виходячи з показника рентабельності рівному 0,0088 прибутку на 1 гривню вкладень;

- більше половини, а саме 31% основних фондів зношені, це говорить про те, що на підприємстві уповільнилося оновлення та відтворення основних фондів.

2.3. Вплив економічних факторів на ефективність використання основних фондів

Проведемо факторний аналіз і визначимо що стало причиною падіння аналізованого показника. Всі необхідні дані представлені в таблиці 2.5:

Таблиця 2.5.

Показники для факторного аналізу ефективності використання основних засобів

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Темп росту, %	
				2021 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021 р.
Обсяг товарної продукції, тис. грн.	2250689	940740	1176183	41,80	125,03
Вартість основних засобів, тис. грн.	1587521	1595043	1657225	100,47	103,90
Питома вага активної частини ОЗ, %	23,12	23,36	27,60	101,07	118,13
Фондовіддача, грн.	1,418	0,590	0,710	41,60	120,34
Машиновіддача, грн.	6,13	2,52	2,57	41,16	101,87

Протягом 2021 року рівень фондівіддачі скоротився на 0,83 грн. Ця зміна була викликана дією двох факторів:

1) зміною питомої ваги активної частини основних фондів: зростання цього чинника на 0,25 п. забезпечило додаткове зростання рівня фондівіддачі;

2) зміни машиновіддачі: погіршення ефективності використання активної частини основних фондів на 3,61 грн. призвело до зменшення рівня фондівіддачі.

За даними таблиці 2.10 способом абсолютних різниць визначено зміну показників ефективності використання основних фондів на зміну обсягу товарної продукції за рахунок:

1) зміни середньорічної вартості основних фондів: зростання з 2021 р. по 2022 рік вартості основних фондів на 62182 тис. грн спричинило збільшення обсягу товарної продукції на 36687,38 тис. грн;

2) зміни фондівіддачі діючого обладнання: зростання фондівіддачі з 2021 р. по 2022 р. на 0,12 грн, призвело до збільшення обсягу товарної продукції на 198755,62 тис. грн.

Рентабельність основних засобів є основним показником ефективності використання основних засобів. Тому далі наведемо вплив факторів на рентабельність основних засобів. Відмітимо, що протягом аналізованого періоду ПрАТ “Волиньобленерго” отримало прибутки і рівень рентабельності у 2022 р. проти 2020 р. значно зріс. У табл. 2.6 наведемо розрахунок впливу факторів на рівень рентабельності основних засобів у 2022 р.

Згідно даних табл. 2.6 на зростання фондівіддачі у 2022 р. на 0,12 грн. вплинули:

- зростання виручки від реалізації на 235443 тис. грн. збільшило фондівіддачу на 0,148 грн. (235443:1595043);

- збільшення середньорічної вартості основних засобів на 62182 тис. грн. зумовило зниження фондівіддачі на 0,028 грн. (0,71 – (1176183:1595043)).

Отже, розраховані вище показники ефективності використання основних засобів свідчать, що підприємство має низькі показники віддачі основних засобів та їх використання у звітному році дещо погіршилося.

Таблиця 2.6.

**Розрахунок впливу факторів на зміну рентабельності основних засобів ПрАТ
“Волиньобленерго” у 2022 р.**

Показник	2021 р.	2022 р.	Скоригований показник	Відхилення (+, -)		
				Всього	в т. ч. за рахунок	
					вартості основних засобів	ефективності використання
Виручка від реалізації товарів, робіт, послуг (без ПДВ і акцизу), тис. грн.	940740	1176183	977414,3	235443	36674,3	198768,7
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	14160	14643	14712,0	483	552,0	-69,0
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	1595043	1657225	1657225	62182	X	X
Фондовіддача, грн.	0,59	0,71	0,590	0,120	X	X
Рентабельність основних засобів, %	0,89	0,88	0,888	-0,004	X	X

В результаті проведеного дослідження можна сформулювати наступні шляхи вирішення та підходи до оцінки ефективності експлуатації основних засобів, що виробили ресурс або термін служби:

- проведення аналізу стану основних засобів з метою виявлення незавантажених (не повністю завантажених) потужностей;
- консервація, ліквідація або реалізація незавантажених потужностей залежно від перспектив виробництва;

- проведення реконструкції потужностей, достатніх для здійснення існуючої та перспективної товаротransпортної роботи відповідно до корпоративними показниками ефективності;

- проведення робіт з експертизи промислової безпеки основних засобів, що залишаються в експлуатації, шляхом укрупнення об'єктів експертизи до технологічних комплексів;

- забезпечення надійності та безпеки експлуатації за допомогою діагностичного обстеження, технічного обслуговування та ремонту.

2.4. Шляхи підвищення ефективності використання та оновлення основних фондів

Вибір відповідного варіанта фінансування оновлення основних засобів на підприємстві здійснюється з урахуванням таких основних чинників:

- достатності власних фінансових ресурсів для забезпечення економічного розвитку підприємства у майбутньому періоді;

- вартості довгострокового фінансового кредиту порівняно з рівнем прибутку, що генерується тими основними засобами, які оновлюються;

- досягнутого співвідношення використання власного й позикового капіталу, що визначає рівень фінансової стійкості підприємства;

- доступності довгострокового фінансового кредиту для підприємства.

Розглянемо ситуацію, коли ПрАТ “Волиньобленерго” планує придбати обладнання з метою розширення господарської діяльності та збільшення прибутків. Зазначене підприємство є постійним клієнтом ПАТ “Приватбанк”, тому компетентні працівники надали кваліфіковану консультацію з детальними підрахунками та висновками за наступними варіантами одержання необхідного обладнання:

- 1) звернутися в лізингову компанію «А», яка працює спільно з банком, за

покупкою необхідного обладнання у фінансовий лізинг;

2) взяти кредит у ПАТ “Приватбанк”.

Розрахуємо суму витрат по кожному варіанту.

Варіант 1.

Умови лізингу, що пропонуються лізинговою компанією «А»: вартість обладнання - 160000 грн., строк лізингу - 8 років, річна норма амортизації – 10,9375 %, процентна ставка по кредиту - 12 % річних, комісійні лізингової компанії - 5 % річних, ремонт і технічне обслуговування обладнання здійснює лізингоотримувач, а лізингодавець надає консультаційні послуги по юридичних питаннях й експлуатації обладнання на загальну суму 2 % від первісної вартості. Виплати здійснюються двічі на рік рівними частками. По закінченні строку угоди можливий викуп обладнання по залишковій вартості.

По-перше, зробимо розрахунок середньої вартості обладнання по кожному звітному періоді (табл. 2.7).

Таблиця 2.7.

Розрахунок середньорічної вартості обладнання, грн.

Рік	Вартість обладнання на початок року (B_n)	Амортизаційні відрахування (А)		Вартість обладнання на кінець року (B_k)	Середня вартість обладнання (B_c)
2023	160000	17500	10,9375%	142500	231250
2024	142500	17500	10,9375%	125000	205000
2025	125000	17500	10,9375%	107500	178750
2026	107500	17500	10,9375%	90000	152500
2027	90000	17500	10,9375%	72500	126250
2028	72500	17500	10,9375%	55000	100000
2029	55000	17500	10,9375%	37500	73750
2030	37500	17500	10,9375%	20000	47500

Для цього з вартості обладнання на початок року (B_n) віднімемо річну суму амортизаційних відрахувань (А) і одержимо вартість обладнання на кінець року (B_k). Потім, користуючись формулою середньої арифметичної, знайдемо середню вартість обладнання ($B_c = (B_n + B_k) : 2$). Річна сума амортизаційних відрахувань визначається

виходячи з норми амортизації (10,9375 %) і первісної вартості обладнання. Отримані дані свідчать, що наприкінці закінчення строку договору лізингоотримувач може придбати обладнання за його залишковою вартістю, тобто за 20000 грн. (ліквідаційна вартість).

Підрахуємо суму лізингових платежів у кожному звітному періоді (ЛП). Для цього необхідно знати величину амортизаційних відрахувань (А) і лізингового відсотка ($L_{\text{від}}$). Величина амортизаційних відрахувань наведена в табл. 3.1. Лізинговий відсоток складається із плати за кредит, комісійних лізингової компанії й вартості консультаційних послуг. Плата за кредит ($P_{\text{к}}$) визначається як добуток середньої вартості обладнання ($B_{\text{с}}$) на процентну ставку по кредиту (12 %). Розмір комісійних ($P_{\text{ком}}$) визначається як добуток середньої вартості обладнання ($B_{\text{с}}$) на ставку комісійних (5 %). А консультаційні послуги ($P_{\text{к}}$) розподіляються рівномірно на весь період дії лізингової угоди, тобто по 400 грн. на рік ($(160000 \text{ грн.} \times 2\%) = 3200 \text{ грн.} : 8 \text{ років}$).

Виходячи з цього розрахунок загального розміру лізингових платежів наведений у табл. 2.8.

Таблиця 2.8.

Розрахунок загального розміру лізингових платежів, грн.

Рік	Амортизаційні відрахування (А)	Лізинговий відсоток			Лізинговий відсоток ($L_{\text{від}}$)	Лізингові платежі (ЛП)
		Плата за кредит ($P_{\text{к}}$), ($B_{\text{с}} \times 12\%$)	Комісійні ($P_{\text{ком}}$), ($B_{\text{с}} \times 5\%$)	Послуги ($P_{\text{к}}$), ($B_{\text{с}} \times 2\%$)		
2023	17500	27750	11562,5	400	39712,5	57212,5
2024	17500	24600	10250	400	35250	52750
2025	17500	21450	8937,5	400	30787,5	48287,5
2026	17500	18300	7625	400	26325	43825
2027	17500	15150	6312,5	400	21862,5	39362,5
2028	17500	12000	5000	400	17400	34900
2029	17500	8850	3687,5	400	12937,5	30437,5
2030	17500	5700	2375	400	8475	25975
Разом	140000	133800	55750	3200	192750	332750

Дані табл. 2.8 свідчать про те, що загальна сума лізингових платежів за весь період угоди складе 332750,0 грн. Реальна сума лізингового платежу за весь період дії лізингового договору розрахуємо за формулою:

$$ЛП'_n = \sum_{t=1}^T ЛП_t \times I_t \times a_t \quad (2.1)$$

де $ЛП'_n$ - реальна сума лізингових платежів певного періоду, грн.;

$ЛП_t$ - сума лізингових платежів в році t , грн.;

I_t - індекс інфляції в році t ;

a_t - коефіцієнт дисконтування.

Коефіцієнт дисконтування розраховується таким чином:

$$a_t = \frac{1}{(1+i)^t} \quad (2.2)$$

де a_t - коефіцієнт дисконтування;

i - розрахунковий розмір ставки дисконту;

t - поточний рік, за який здійснюється коректування.

Припустимо, що індекс інфляції умовно набуває наступних значень: $I_{2023} = 112\%$; $I_{2024} = 114\%$; $I_{2025} = 115\%$; $I_{2026} = 116\%$; $I_{2027} = 116\%$; $I_{2028} = 118\%$; $I_{2029} = 118\%$; $I_{2030} = 119\%$.

Отже, розрахунок реальної суми лізингових платежів за весь період лізингової угоди буде мати наступний вигляд:

$$ЛП_{2023} = 57212,5 \times 1,12 \times 1 = 64078,0 \text{ грн.};$$

$$ЛП_{2024} = 52750,0 \times 1,14 \times 0,909 = 54668,2 \text{ грн.};$$

$$ЛП_{2025} = 48287,5 \times 1,15 \times 0,826 = 44695,9 \text{ грн.};$$

$$ЛП_{2026} = 43825,0 \times 1,16 \times 0,751 = 37865,3 \text{ грн.};$$

$$ЛП_{2027} = 39362,5 \times 1,16 \times 0,683 = 31186,7 \text{ грн.};$$

$$ЛП_{2028} = 34900,0 \times 1,18 \times 0,621 = 25137,4 \text{ грн.};$$

$$ЛП_{2029} = 30437,5 \times 1,18 \times 0,564 = 20273,8 \text{ грн.};$$

$$ЛП_{2030} = 25975 \times 1,19 \times 0,513 = 15861,8 \text{ грн.};$$

$ЛП_{\text{заг}} = 293767,1$ грн.

Таблиця 2.9.

Графік виплати лізингових внесків, грн.

Дата внеску	Сума виплат рівномірними внесками
01.08.2023 р.	32039,0
01.12.2023 р.	32039,0
01.08.2024 р.	27334,1
01.12.2024 р.	27334,1
01.08.2025 р.	22347,9
01.12.2025 р.	22347,9
01.08.2026 р.	18932,7
01.12.2026 р.	18932,7
01.08.2027 р.	15593,4
01.12.2027 р.	15593,4
01.08.2028 р.	12568,7
01.12.2028 р.	12568,7
01.08.2029 р.	10136,9
01.12.2029 р.	10136,9
01.08.2030 р.	7930,9
01.12.2030 р.	7930,9
Разом	293767,1

Звідси бачимо, що загальна сума лізингових платежів за період дії лізингового договору склала 293767,1 грн. (табл. 2.9).

Таким чином, загальна сума лізингових платежів з урахуванням дисконту на 38982,9 тис. грн. менша (332750 - 293767,1).

Варіант 2.

Умови одержання кредиту, що пропонуються ПАТ «Приватбанк»: сума кредиту - 160000 грн.; строк - 8 років; відсотки по кредиту - 20% річних; умови погашення кредиту - рівними частинами починаючи з 2024 р.

Тепер виходячи з умов одержання кредиту підрахуємо повні витрати на його погашення. Відсотки по кредиту нараховуються виходячи з непогашеної частини кредиту. А повні витрати (B_n) визначаються як сума витрат на погашення кредиту й відсотків за кредит (табл. 2.10).

Таблиця 2.10.

Розрахунки погашення кредиту, грн.

Види витрат	Періоди								Разом
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Погашення кредиту		22857,14	22857,14	22857,14	22857,14	22857,1	22857,1	22857,1	160000
% за кредит	32000,0	27428,6	22857,1	18285,7	13714,3	9142,9	4571,4	0,0	128000
Повні витрати (V_n)	32000,0	50285,7	45714,3	41142,9	36571,4	32000,0	27428,6	22857,1	288000

Дані табл. 2.10 свідчать про те, що загальна сума платежів за весь період дії кредитного договору складе 288000,0 грн.

Визначимо суму витрат на погашення кредиту за формулою (2.1).

$$V_{2023} = 32000,0 \times 1,12 \times 1 = 35840,0 \text{ грн.};$$

$$V_{2024} = 50285,7 \times 1,14 \times 0,909 = 52114,3 \text{ грн.};$$

$$V_{2025} = 45714,3 \times 1,15 \times 0,826 = 42314,0 \text{ грн.};$$

$$V_{2026} = 41142,9 \times 1,16 \times 0,751 = 35547,9 \text{ грн.};$$

$$V_{2027} = 36571,4 \times 1,16 \times 0,683 = 28975,4 \text{ грн.};$$

$$V_{2028} = 32000,0 \times 1,18 \times 0,621 = 23048,6 \text{ грн.};$$

$$V_{2029} = 27428,6 \times 1,18 \times 0,564 = 18269,6 \text{ грн.};$$

$$V_{2030} = 27428,6 \times 1,19 \times 0,513 = 13957,9 \text{ грн.}$$

$$V_{\text{заг}} = 250067,6 \text{ грн.}$$

Отже, сума витрат, приведена до першого року, склала 250067,6 грн.

З вищенаведеного можна зробити висновок, що угода в кредит є більш вигідною, ніж фінансового лізингу для ПрАТ “Волиньобленерго”, ніж інші форми фінансування оновлення основних засобів за рахунок власних і позикових ресурсів.

ВИСНОВКИ

Ефективне управління основними засобами тісно пов'язане із підвищенням якості продукції. У разі ринкової конкуренції швидше реалізується високоякісна продукція. Розміри інвестицій у розвиток виробництва будуть тим більшими, чим більше ступінь придатності основних коштів. Зношування, що списується, має бути більше нараховуваного, тільки тоді відбувається зниження загального рівня зношеності основних фондів. Перевищення коефіцієнтів уведення над коефіцієнтами вибуття основних фондів призводить до розширеного відтворення та збільшення ступеня придатності основних засобів. Напрями та заходи щодо підвищення ефективності управління основними засобами включають: підвищення інтенсивності використання основних засобів, технічне вдосконалення, збільшення часу роботи обладнання в рамках календарного періоду, розробка варіантів формування амортизаційного фонду як джерела простого відтворення.

Проаналізувавши діяльність ПрАТ «Волиньобленерго», робимо висновок, що для підвищення ефективності діяльності даного підприємства необхідно зробити наступні кроки:

- підвищити рівень прибутковості підприємства шляхом розширення видів послуг, які надаються підприємством;
- як заходи щодо поліпшення використання основних засобів пропонується: ліквідація простоїв обладнання; реалізація зайвого невикористаного обладнання; зменшення кількості зайвого обладнання та швидке залучення у виробництво невстановленого обладнання; вдосконалення технології виробництва; удосконалення структури основних засобів з метою підвищення частки провідних цехів у загальній вартості основних фондів; вдосконалення організації ремонту та скорочення термінів ремонту; модернізації діючих машин та механізмів, введення в дію нових основних фондів та виробничих потужностей.

Ключовими технологічними завданнями розвитку ПрАТ «Волиньобленерго», на реалізацію яких має бути спрямовано майбутню програму, є:

- перехід до цифрових активно-адаптивних мереж з розподіленою інтелектуальною системою автоматизації та управління;
- перехід до комплексної ефективності бізнес-процесів та автоматизації систем управління;
- впровадження технологій, що забезпечують перехід до «цифрових підстанцій»;
- застосування нових технологій та матеріалів в електроенергетиці.

Впровадження інтелектуальних підстанцій має здійснюватися за двома основними напрямками:

1) функціонально-структурний розвиток технологічних та керуючих систем підстанції, насамперед інтегрованих в АСУ ТП для підвищення рівня автоматизації технологічних процесів підстанції;

2) реалізація технологій, що використовуються у вторинних системах підстанції, для забезпечення єдності точок вимірювання всіх систем підстанції за допомогою «оцифрування» аналогової та дискретної інформації в точках вимірювання та передачі отриманих даних у вторинні системи підстанції через цифрове комунікаційне середовище підстанції, а також раціональна організація інформаційних потоків з урахуванням протоколів МЕК.

РЕЗЮМЕ

Курсова робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 32 сторінки друкованого тексту, включаючи 2 рисунки, 10 таблиць, список використаних джерел налічує 16 найменувань, 7 додатків.

У першому розділі курсової роботи розкрито теоретичні засади дослідження основних фондів підприємства.

Другий розділ курсової роботи присвячений аналізу формування та управління основними фондами на підприємстві ПРАТ «Волиньобленерго».

Ключові слова: основні фонди, основні засоби, рентабельність, фондівіддача, ПРАТ «Волиньобленерго».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бедринець М. Д. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
2. Бланк О. І. Управління фінансами підприємств: підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 792 с.
3. Бондарчук Т. Г. Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства в системі фінансового менеджменту / Т. Г. Бондарчук, І. В. Заїчко, І. С. Бондарчук // Діагностика фінансового стану та інвестиційної привабливості підприємства в системі фінансового менеджменту. – 2022. - № 1-2. – С. 62 – 75.
4. Вороніна А. В. Оцінка ефективності використання основних засобів із застосуванням інструментів таксономічного аналізу / А. В. Вороніна, С. М. Ганзюк, К. І. Ганзюк // Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. – 2022. - № 2 (5). – С. 52-59.
5. Докієнко Л. Фінансове планування та аналіз на підприємстві: сучасні глобальні тренди та перспективи розвитку / Л. Докієнко // Економіка та управління підприємствами. – 2021. - №16. – С. 51 – 58.
6. Левкович О. В. Оцінка та шляхи покращення ефективності використання необоротних активів підприємства / О. В. Левкович, І. О. Мироненко // Бізнес Інформ. - 2020.- №5. - С. 312–319.
7. Мулик Т. О. Аналіз основних засобів підприємства: методичні та практичні аспекти / Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2020. - № №46. – С. 114-122.
8. Нікола С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. / С. О. Нікола. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. – 206 с.

9. Офіційний сайт ПрАТ “Волиньобленерго” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://energy.volyn.ua/#gsc.tab=0>
10. Першко Л.О. Фінанси: навч. посібник / Л. О. Першко, М. Б. Ріппа. – Київ: ПВНЗ “ІЕЕП”, 2019. – 388 с.
11. Проскурович О. Діагностування ефективності використання основних фондів засобами економетричного моделювання / О. Проскурович, Т. Завгородня, К. Горбатюк // Scientific journal “MODELING THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC SYSTEMS “ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elar.khmnmu.edu.ua>.
12. Фінанси: навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І. В. Журавльової. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с.
13. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
14. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: ЛьвДУВС, - 2018. - 440 с.
15. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Скаско О. І., Майор О. В., Чемерис Ю. В., Нашкерська М. М., Виклюк М. М., Килин О. В., Атаманчук З. А., Свелеба Н. А. – Львів: Растр-7, 2018. – 416 с.
16. Харакоз Л. В. Деякі аспекти фінансового аналізу за звітними показниками / Л. В. Харакоз, О. А. Фелонюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2022. - №1. – С. 49-57.

ДОДАТКИ

Характеристика і формули розрахунку показників стану ОЗ [11]

Показник	Формула розрахунку	Характеристика
1. Фондомісткість	$\Phi_k / \text{Вп}$	Характеризує забезпеченість підприємства ОЗ
2. Фондоозброєність	$\Phi_k / \text{Ч}$	Показує величину ОЗ на одного працівника
3. Коефіцієнт реальної вартості ОЗ у майні підприємства	$\Phi_z / \text{М}$	Відображає питому вагу залишкової вартості ОЗ у загальній вартості майна підприємства
4. Коефіцієнт зносу ОЗ	$\text{Зо} / \Phi_k$	Показує рівень зносу ОЗ
5. Коефіцієнт придатності ОЗ	$1 - \text{Кз}$	Відображає частину ОЗ, придатну до експлуатації
6. Коефіцієнт оновлення ОЗ	Φ_v / Φ_k	Показує частку введених нових ОЗ ут загальній вартості
7. Коефіцієнт вибуття ОЗ	Φ_y / Φ_k	Характеризує інтенсивність вибуття ОЗ
8. Коефіцієнт приросту ОЗ	$(\Phi_v - \Phi_y) / \Phi_k$	Показує рівень збільшення ОЗ у звітному періоді проти минулого періоду
9. Фондовіддача	$\text{Вп} / \Phi_k$	Характеризує ефективність використання ОЗ. Відображає суму виробленої продукції на одну грн. ОЗ
10. Рентабельність ОЗ	$(\text{Пз} / \Phi_k) * 100\%$	Визначає рівень використання ОЗ

Додаток Б

Динаміка джерел майна ПрАТ “Волиньобленерго” за 2020-2022 роки

Джерела майна	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. до 2020 р., +/-
Нематеріальні активи, тис. грн.	7068	6189	12016	4948
Незавершені капітальні інвестиції, тис. грн.	0	0	0	0
Основні засоби, тис. грн.	1587521	1595043	1657225	69704
Інші необоротні активи, тис. грн.	0	0	0	0
Усього необоротних активів, тис. грн.	1607756	1612737	1680747	72991
Запаси, тис. грн.	55617	63806	66695	11078
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	121271	11467	37812	-83459
Дебіторська заборгованість з бюджетом, тис. грн.	608	54	64	-544
Інша поточна дебіторська заборгованість, тис. грн.	1736	867	1117	-619
Гроші та їх еквіваленти, тис. грн.	45226	11509	16314	-28912
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	0	0	0	0
Інші оборотні активи, тис. грн.	13070	4848	13224	154
Усього оборотних активів, тис. грн.	246741	113213	160499	-86242
Усього активів, тис. грн.	1854497	1725950	1841246	-13251

Додаток В

Структура майна ПрАТ “Волиньобленерго” за 2020-2022 роки, %

Джерела майна	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. до 2020 р., +/-
Нематеріальні активи, тис. грн.	0,38	0,36	0,65	0,27
Незавершені капітальні інвестиції, тис. грн.	0,00	0,00	0,00	0,00
Основні засоби, тис. грн.	85,60	92,42	90,01	4,40
Інші необоротні активи, тис. грн.	0,00	0,00	0,00	0,00
Усього необоротних активів, тис. грн.	86,69	93,44	91,28	4,59
Запаси, тис. грн.	3,00	3,70	3,62	0,62
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	6,54	0,66	2,05	-4,49
Дебіторська заборгованість з бюджетом, тис. грн.	0,03	0,00	0,00	-0,03
Інша поточна дебіторська заборгованість, тис. грн.	0,09	0,05	0,06	-0,03
Гроші та їх еквіваленти, тис. грн.	2,44	0,67	0,89	-1,55
Витрати майбутніх періодів, тис. грн.	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші оборотні активи, тис. грн.	0,70	0,28	0,72	0,01
Усього оборотних активів, тис. грн.	13,31	6,56	8,72	-4,59
Усього активів, тис. грн.	100,00	100,00	100,00	0,00

Додаток Г

Динаміка джерел фінансування майна ПрАТ “Волиньобленерго” за 2020-2022 роки

Джерела фінансування	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. до 2020 р., +/-
Власний капітал, тис. грн.	1575372	1589532	1604175	28803
- пайовий капітал	23864	23864	23864	0
- додатковий капітал	0	0	0	0
- нерозподілений прибуток	522650	695987	861499	338849
Довгострокові зобов'язання, тис. грн.	0	42	2225	2225
- довгострокові кредити банків	0	0	1740	1740
- інші довгострокові зобов'язання	0	42	485	485
Поточні зобов'язання, тис. грн.	279125	136376	234846	-44279
- кредиторська заборгованість за товари, роботи послуги	71115	13356	65211	-5904
- кредиторська заборгованість з бюджетом	22079	17361	19714	-2365
- кредиторська заборгованість зі страхуванням	2864	3883	5182	2318
- розрахунки з оплати праці	9991	12969	19266	9275
- поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	118740	46004	50191	-68549
- інші поточні зобов'язання	27848	11594	16017	-11831
Усього капітал, тис. грн.	1854497	1725950	1841246	-13251

**Структура джерел фінансування ПрАТ “Волиньобленерго”
за 2020-2022 рр., %**

Джерела фінансування	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення 2022 р. до 2020 р., +/-
Власний капітал:	84,9	92,1	87,1	2,2
- пайовий капітал	1,3	1,4	1,3	0,0
- додатковий капітал	0,0	0,0	0,0	0,0
- нерозподілений прибуток	28,2	40,3	46,8	18,6
Довгострокові зобов'язання:	0,0	0,0	0,1	0,1
- довгострокові кредити банків	0,0	0,0	0,1	0,1
- інші довгострокові зобов'язання	0,0	0,0	0,0	0,0
Поточні зобов'язання:	15,1	7,9	12,8	-2,3
- кредиторська заборгованість за товари, роботи послуги	3,8	0,8	3,5	-0,3
- кредиторська заборгованість з бюджетом	1,2	1,0	1,1	-0,1
- кредиторська заборгованість зі страхуванням	0,2	0,2	0,3	0,1
- розрахунки з оплати праці	0,5	0,8	1,0	0,5
- поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	6,4	2,7	2,7	-3,7
- інші поточні зобов'язання	1,5	0,7	0,9	-0,6
Усього капітал	100,0	100,0	100,0	0,0

Додаток Ж

Основні фінансові результати ПрАТ “Волиньобленерго” за 2021-2022 рр.

№ п/п	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення	
				Абсолютне, тис. грн.	Відносне, тис. грн.
1.	Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	940740	1176183	235443	125,0
3.	Собівартість реалізації товарів, тис. грн.	962273	1200772	238499	124,8
4.	Фінансові результати від основної діяльності, тис. грн.				
	- прибуток	170492,0	136842,0	-33650	80,3
	- збиток				
5.	Рентабельність, %	18,1	11,6	-6,5	64,2
6.	Інші операційні доходи, тис. грн.	165258,0	172711,0	7453,0	104,5
7.	Адміністративні витрати, тис. грн.				
8.	Витрати на збут, тис. грн.				
9.	Інші операційні витрати, тис. грн.	31590,0	41638,0	10048,0	131,8
10.	Фінансові результати від операційної діяльності, тис. грн.				
	- прибуток	36824,0	5769,0	-31055,0	15,7
	- збиток				
11.	Інші доходи, тис. грн.	11213,0	45167,0	33954,0	402,8
12.	Інші витрати, тис. грн.	2678,0	926,0	-1752,0	34,6
13.	Фінансові результати від звичайної діяльності, тис. грн.				
	- прибуток	45530,0	47478,0	1948,0	104,3
	- збиток				
14.	Податок на прибуток (збиток), тис. грн.	31370,0	32835,0	1465,0	104,7
15.	Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	14160,0	14643,0	483,0	103,4

ЗАТВЕРДЖЕНО
черговими загальними зборами акціонерів
ПрАТ «Волиньобленерго»
від 05 квітня 2019 р.
Протокол № 25

СТАТУТ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ВОЛИНЬОБЛЕНЕРГО»

(нова редакція)

м. Луцьк
2019 рік

1. Загальні положення

1.1. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВОЛИНЬОБЛЕНЕРГО» (далі за текстом також - «Товариство») є правонаступником всіх прав та зобов'язань Відкритого акціонерного товариства «Волиньобленерго», створеного відповідно до рішення загальних зборів акціонерів від 21 квітня 2000 року (протокол №3) з Державної акціонерної енергопостачальної компанії «Волиньобленерго», створеної відповідно до Указу Президента України від 4 квітня 1995 № 282/95 «Про структурну перебудову в електроенергетичному комплексі України» та наказу Міністерства енергетики та електрифікації України від 15 серпня 1995 р. № 152, шляхом перетворення державного підприємства Волинське обласне підприємство електричних мереж.

Відкрите акціонерне товариство «Волиньобленерго» відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства» перейменовано на Публічне акціонерне товариство «Волиньобленерго».

Товариство змінило своє найменування з Публічного акціонерного товариства «Волиньобленерго» на Приватне акціонерне товариство «Волиньобленерго» відповідно до рішення загальних зборів акціонерів Товариства про зміну типу акціонерного товариства (Протокол № 22 від 14.04.2017 р.).

Товариство є юридичною особою (господарським товариством) за законодавством України, має організаційно-правову форму акціонерного товариства, тип акціонерного товариства – приватне та діє відповідно до положень Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про акціонерні товариства», а також інших нормативно-правових актів України.

1.2. Найменування Товариства:

повне:

українською мовою:

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВОЛИНЬОБЛЕНЕРГО»

англійською мовою:

PRIVATE JOINT STOCK COMPANY VOLYNOBLENERGO

скорочене:

українською мовою: ПрАТ «Волиньобленерго»

англійською мовою: Pr.JSC Volynoblenergo.

1.3. Місцезнаходження Товариства:

43023, Україна, Волинська область, м. Луцьк, вул. Єршова, будинок 4.

2. Юридичний статус Товариства

2.1. Товариство набуває статусу юридичної особи з дня його державної реєстрації.

2.2. Товариство має цивільні права та обов'язки, здійснює свою діяльність відповідно до цього Статуту та вимог чинного законодавства України.

2.3. Товариство має відокремлене майно, самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку (печатки) із своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, кутовий штамп, знак для товарів і послуг, а також торговельну марку.

2.4. Майно Товариства становлять виробничі і невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається у самостійному балансі Товариства.

2.5. Товариство є власником:

2.5.1. майна, переданого йому засновником та акціонерами у власність як вклад до статутного капіталу;

2.5.2. продукції, виробленої Товариством у результаті господарської діяльності;

2.5.3. одержаних доходів;

2.5.4. іншого майна, набутого на підставах, не заборонених законодавством України.

2.6. Ризик випадкового знищення та випадкового пошкодження (псування) майна, що є власністю Товариства або що передано йому в користування, несе Товариство, якщо інше не встановлено договором або чинним законодавством України.

- 2.7.** Джерелами формування майна Товариства є:
- 2.7.1.** грошові та матеріальні внески засновника, акціонерів та інших осіб;
 - 2.7.2.** доходи, одержані від реалізації продукції, послуг, робіт, інших видів господарської діяльності;
 - 2.7.3.** доходи від цінних паперів;
 - 2.7.4.** кредити банків та інших кредиторів;
 - 2.7.5.** капітальні вкладення і дотації з бюджетів;
 - 2.7.6.** майно, придбане в інших суб'єктів господарювання, організацій та громадян у встановленому законодавством порядку;
 - 2.7.7.** інші джерела, не заборонені законодавством України.
- 2.8.** Товариство має право укладати господарські договори, інші угоди (правочини) будь-яких видів та з будь-якими особами (суб'єктами), в тому числі договори дарування з іншими підприємницькими товариствами.
- 2.9.** Товариство має право розміщувати (випускати, видавати, емітувати) цінні папери та похідні в порядку, встановленому законодавством.
- 2.10.** Товариство має право самостійно та спільно з іншими особами, у тому числі й нерезидентами, брати участь у створенні та діяльності інших юридичних осіб, як на території України, так і за її межами.
- Товариство має право створювати дочірні підприємства, філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи Товариства на території України та за кордоном.
- Дочірні підприємства Товариства є юридичними особами та діють на підставі статутів, затверджених Товариством.
- Філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи Товариства не є юридичними особами та діють на підставі положень про них.
- Керівники філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів Товариства діють на підставі довіреностей, виданих Товариством.
- Створені Товариством філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи можуть наділятися основними засобами, оборотними коштами та іншими об'єктами права власності, що належать Товариству.
- 2.11.** Товариство наділено цивільною правоздатністю і дієздатністю, може набувати майнових та особистих немайнових прав, виступати позивачем, відповідачем, третьою особою у суді, господарському суді, адміністративному суді, третейському суді та інших судах, у тому числі судах інших держав.
- 2.12.** Товариство має право на добровільних засадах об'єднувати свою комерційну, виробничу, наукову та інші види діяльності з будь-якими іншими учасниками цивільних (господарських) відносин, створювати з ними підприємства та інші суб'єкти господарювання, об'єднуватись в асоціації, корпорації, інші об'єднання.
- 2.13.** Товариство несе відповідальність за своїми зобов'язаннями всім належним йому на праві власності майном, на яке може бути звернено стягнення відповідно до законодавства України.
- 2.14.** Товариство не відповідає за зобов'язаннями акціонерів. До Товариства та його органів не можуть застосовуватися будь-які санкції, що обмежують їх права, у разі вчинення акціонерами протиправних дій.
- 2.15.** Акціонери не відповідають за зобов'язаннями Товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю Товариства, тільки в межах належних їм акцій. До акціонерів не можуть застосовуватися будь-які санкції, що обмежують їх права, у разі вчинення протиправних дій Товариством або іншими акціонерами.
- Акціонери, які не повністю оплатили акції, відповідають за зобов'язаннями Товариства у межах неоплаченої частини вартості належних їм акцій.

3. Мета та предмет діяльності Товариства

3.1. Товариство здійснює підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку та розподілу прибутку між акціонерами Товариства.

3.2. Предметом діяльності Товариства є:

3.2.1. розподілення електроенергії (розподіл електричної енергії);

3.2.2 купівля електричної енергії виключно для компенсації технологічних витрат електричної енергії на її розподіл електричними мережами Товариства та врегулювання небалансів електричної енергії, а також для забезпечення діяльності Товариства.

3.2.3. технічне обслуговування власних електромереж та тепломереж, електрообладнання та іншого господарства Товариства, а також за угодою, електричних мереж, електрообладнання споживачів і інших власників;

3.2.4. господарська діяльність, пов'язана із створенням об'єктів архітектури;

3.2.5. проектування, будівництво, реконструкція, відновлення, технічне переоснащення, пусконаладжувальні роботи, капітальний ремонт підрядним та господарським способами об'єктів виробничого та соціального призначення, в тому числі зарубіжним партнерам, інжинірингові роботи;

3.2.6. розробка, виробництво, реалізація спеціального технічного обладнання, інструменту, оснастки, іншої продукції виробничо-технічного призначення, товарів народного споживання, будівельних матеріалів та конструкцій;

3.2.7. комерційно-посередницька та торгівельна діяльність;

3.2.8. надання послуг виробничого характеру, побутових послуг населенню, друкарських, проектувальних, житлово-комунальних та інших послуг;

3.2.9. соціальний розвиток і забезпечення діяльності соціальної сфери, у тому числі організація пунктів громадського харчування, створення мереж фірмових магазинів, надання готельних послуг і інше;

3.2.10. навчання, підвищення кваліфікації та перекваліфікація кадрів свого персоналу та персоналу сторонніх підприємств, організацій, фізичних осіб;

3.2.11. емісія, купівля цінних паперів і проведення всіх операцій, пов'язаних з їх обігом;

3.2.12. зовнішньоекономічна діяльність, експорт і імпорт товарів та послуг;

3.2.13. надання послуг з перевезення пасажирів і небезпечних вантажів автомобільним транспортом;

3.2.14. надання транспортних послуг, здійснення внутрішніх та міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автотранспортом Товариства;

3.2.15. виготовлення, ремонт, обслуговування, перевірка засобів обліку, вимірювання та контролю, проведення вимірювальних і випробувальних робіт в електроустановках;

3.2.16. проведення експертного обстеження, експертно-технічного діагностування вантажопідіймальних кранів та підйомників всіх типів, металоконструкцій будівель і споруд, проведення їх технічних оглядів та випробувань.

3.2.17. енергозбереження та контроль за використанням електричної енергії;

3.2.18. недержавне пенсійне забезпечення;

3.2.19. організація робіт з охорони праці, техніки безпеки. Впровадження безпечних методів праці в процесі виробничо-господарської діяльності;

3.2.20. страхова діяльність;

3.2.21. участь у сфері банківської діяльності та кредитно-фінансових відносин;

3.2.22. соціальний захист працівників Товариства та членів їх сімей, ветеранів Товариства, непрацюючих пенсіонерів по віку та інвалідів;

3.2.23. участь в реалізації державних соціальних програм, благодійництво і спонсорська діяльність;

3.2.24. використання землі для виробничих та соціально-культурних потреб, у тому числі для ведення сільськогосподарського виробництва, переробки та реалізації його продукції;

3.2.25. надходження, зберігання, використання і вилучення дорогоцінних металів та їх сполук з відпрацьованих або виведених з експлуатації устаткування та інших приладів, здача їх у вигляді лому та відходів;

3.2.26. організація та проведення маркетингових досліджень, надання консалтингових послуг, інформаційна, видавницька і рекламна діяльність;

3.2.27. надання освітніх послуг навчальними закладами, пов'язаних з одержанням професійної освіти на рівні вимог до перепідготовки, підвищення кваліфікації;

3.2.28. організація охорони об'єктів Товариства;

3.2.29. впровадження нової техніки і технологій, науково-пошукові роботи по предмету діяльності Товариства;

3.2.30. інвестиційна та фінансова діяльність;

3.2.31. землевпорядкування та земле-оцінні роботи;

3.2.32. інші види діяльності, що не заборонені чинним законодавством України.

3.3. Окремі види діяльності, перелік яких встановлюється чинним законодавством України, Товариство може здійснювати після одержання ним спеціального дозволу (ліцензії).

3.4. Товариство має право самостійно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність у будь-якій сфері, пов'язаній з предметом його діяльності. При здійсненні зовнішньоекономічної діяльності Товариство користується повним обсягом прав суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності відповідно до чинного законодавства України.

3.5. Захист державної таємниці здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про державну таємницю» та інших законодавчих актів з цього питання.

3.6. Товариство вживає заходів та дотримується вимог щодо незалежності та відокремлення Товариства як оператора системи розподілу відповідно до вимог чинного законодавства України та програми відповідності оператора системи розподілу (далі – «програма відповідності Товариства»), погодженої та оприлюдненої у передбаченому чинним законодавством України порядку.

4. Статутний капітал та акції Товариства

4.1. Статутний капітал Товариства становить 23 863 800, 00 гривень (двадцять три мільйони вісімсот шістьдесят три тисячі вісімсот гривень 00 копійок).

4.2. Статутний капітал Товариства поділений на 477 276 000 (чотириста сімдесят сім мільйонів двісті сімдесят шість тисяч) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,05 гривень (нуль гривень п'ять копійок) кожна.

Усі акції Товариства є іменними.

Акції Товариства існують в бездокументарній формі.

4.3. Товариство може здійснювати тільки приватне розміщення акцій.

4.4. Товариство має право змінювати (збільшувати або зменшувати) розмір статутного капіталу. Відповідне рішення приймається загальними зборами акціонерів Товариства.

4.5. Статутний капітал Товариства збільшується шляхом підвищення номінальної вартості акцій або розміщення додаткових акцій існуючої номінальної вартості у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Обов'язковою умовою збільшення статутного капіталу Товариством є відповідність розміру статутного капіталу після його збільшення вимогам, передбаченим діючим законодавством щодо мінімального розміру статутного капіталу акціонерного товариства, на дату реєстрації змін до цього Статуту.

4.6. Статутний капітал Товариства зменшується в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, шляхом зменшення номінальної вартості акцій або шляхом анулювання раніше викуплених Товариством акцій та зменшення їх загальної кількості.

4.7. Товариство в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, має право анулювати викуплені ним акції та зменшити статутний капітал або підвищити номінальну вартість решти акцій, не змінюючи при цьому розмір статутного капіталу.

4.8. Товариство має право здійснити консолідацію всіх розміщених ним акцій, внаслідок чого дві або більше акцій конвертуються в одну нову акцію того самого типу і класу.

Обов'язковою умовою консолідації є обмін акцій старої номінальної вартості на цілу кількість акцій нової номінальної вартості для кожного з акціонерів.

4.9. Товариство має право здійснити дроблення всіх розміщених ним акцій, внаслідок чого одна акція конвертується у дві або більше акцій того самого типу і класу.

4.10. Консолідація та дроблення акцій не повинні призводити до зміни розміру статутного капіталу Товариства.

4.11. У разі консолідації або дроблення акцій до цього Статуту вносяться відповідні зміни в частині номінальної вартості та кількості розміщених акцій.

4.12. Порядок здійснення консолідації та дроблення акцій Товариства встановлюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

5. Порядок розподілу прибутку і покриття збитків Товариства

5.1. Прибуток Товариства утворюється з надходжень від його господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці. З економічного прибутку Товариства сплачуються передбачені чинним законодавством України податки та інші обов'язкові платежі, а також відсотки по кредитах банків і по облігаціях. Чистий прибуток, одержаний після зазначених розрахунків, залишається у розпорядженні Товариства. Напрями та порядок використання чистого прибутку Товариства визначають загальні збори акціонерів Товариства.

5.2. Дивіденд - частина чистого прибутку Товариства, що виплачується акціонеру з розрахунку на одну належну йому акцію певного типу та/або класу. За акціями одного типу та класу нараховується однаковий розмір дивідендів.

5.2.1. Товариство виплачує дивіденди виключно грошовими коштами.

5.2.2. Дивіденди виплачуються на акції, звіт про результати розміщення яких зареєстровано у встановленому законодавством порядку.

5.2.3. Виплата дивідендів за простими акціями здійснюється з чистого прибутку звітного року та/або нерозподіленого прибутку на підставі рішення загальних зборів акціонерів Товариства у строк, що не перевищує шість місяців з дня прийняття загальними зборами акціонерів Товариства рішення про виплату дивідендів.

5.2.4. Рішення про виплату дивідендів їх розмір та спосіб виплати за простими акціями приймається загальними зборами акціонерів Товариства.

5.2.5. Для кожної виплати дивідендів наглядова рада Товариства встановлює дату складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, порядок та строк їх виплати. Дата складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, визначається рішенням наглядової ради, передбаченим першим реченням цієї частини, але не раніше ніж через 10 робочих днів після дня прийняття такого рішення.

5.2.6. Товариство, повідомляє осіб, які мають право на отримання дивідендів, про дату, розмір, порядок та строк їх виплати шляхом розміщення відповідної інформації на власному веб - сайті в мережі Інтернет.

5.2.7. Товариство в порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, здійснює виплату дивідендів через депозитарну систему України або безпосередньо акціонерам. Конкретний спосіб виплати дивідендів у відповідності до п. 5.2.4 визначається відповідним рішенням загальних зборів акціонерів.

5.2.8. У разі відчуження акціонером належних йому акцій після дати складення переліку осіб, які мають право на отримання дивідендів, але раніше дати виплати дивідендів, право на отримання дивідендів залишається в особи, зазначеної у такому переліку.

5.3. Товариство не має права приймати рішення про виплату дивідендів та здійснювати виплату дивідендів за простими акціями у разі, якщо:

5.3.1. звіт про результати розміщення акцій не зареєстровано у встановленому законодавством порядку;

5.3.2. власний капітал Товариства менший, ніж сума його статутного капіталу та резервного капіталу.

5.4. Товариство не має права здійснювати виплату дивідендів за простими акціями у разі, якщо Товариство має зобов'язання про викуп акцій відповідно до чинного законодавства України.

18.6. Захист державної таємниці здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про державну таємницю» та інших законодавчих актів з цього питання.

18.7. Товариство може вживати всіх та будь-яких не заборонених законодавством технічних, правових та інших заходів з метою захисту комерційної таємниці та конфіденційної інформації.

19. Порядок внесення змін до Статуту

19.1. Внесення змін до цього Статуту є виключною компетенцією загальних зборів.

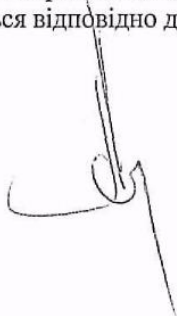
19.2. Зміни до цього Статуту набирають чинності для третіх осіб з дня їх державної реєстрації, а у випадках, - встановлених законодавством України, - з дати повідомлення органу, що здійснює державну реєстрацію, про ці зміни.

20. Інші положення

20.1. Якщо одне або більше положень цього Статуту буде визнано недійсним у встановленому законом порядку, це не тягне за собою визнання недійсними інших положень цього Статуту.

20.2. У випадку розбіжностей між нормами цього Статуту та внутрішніми документами Товариства, будь-які рішення приймаються відповідно до цього Статуту.

Генеральний директор

Мартинюк А.А.

то Луцьк, Волинська область, Україна

Дев'ятого квітня дві тисячі дев'ятнадцятого року.

Я, Рачкова Т.О., приватний нотаріус Луцького міського нотаріального округу Волинської області, засвідчую справжність підпису Генерального директора ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ВОЛИНЬОБЛЕНЕРГО» Мартинюка Артема Андрійовича, який зроблено у моїй присутності.

Особи представника встановлено, його дієздатність та повноваження перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № 103

Стягнуто плати у відповідності зі ст. 31 Закону України «Про нотаріат».

Приватний нотаріус

Рачкова Т.О.

